

Margreet Maljers

Midzomer



Uitgeverij Zomer & Keuning

I

Alsjeblieft... alsjeblieft, speel nog even door, dacht Tonya en ze keek naar haar vierjarige zoon, die het spelen in zijn eentje zat was en aandacht van zijn moeder wilde. Hij zat op de grond en had een rij autojess neergezet voor de bank. Dat griepje van hem was slecht uitgekomen. Gelukkig was het hoesten ook alweer gezakt, zodat ze de laatste twee nachten door had kunnen slapen, zonder de klaaglijke roep van: 'Mam... water...' Hij zou morgen weer naar school kunnen.

'Nog even, Robbie. Nog heel even. Mama is bijna klaar,' zei ze overredend.

'Hoeveel is even?' wilde hij weten en hij hield een rode autobus omhoog. 'Dit is een bus die kan vliegen.'

'Vliegen? Echt? Wat apart,' zei Tonya afwezig en ze keek weer op haar scherm waar het ontwerp stond van de reclametekst die ze over een uur bij haar bureaumanager moest inleveren. Dit was nog niet pakkend genoeg. Wat moest ze erbij doen?

Ze scrollde door de tekst. Het heden van de man die ze had geïnterviewd, was behandeld. Dat stukje over zijn moeder? Of zou ze de moeizame verhouding met zijn vader nog iets meer nadruk geven...

'Winkie is los,' zei Robbie. 'Het konijn van Jasper. Ik denk dat hij het deurtje niet goed dicht heeft gedaan. Wat een sukkel, hè?' Zijn blauwe ogen, die gedeeltelijk schuilgingen achter het blonde haar dat voor zijn ogen hing, keken met een mix van bezorgdheid en plezier naar zijn moeder.

'Verdraaid!' Tonya stond op en keek in de tuin – formaat postzegel – van de burens op de begane grond. Dat zou weer een hoop tijd kosten om het beest te vangen. Jessie, haar buurvrouw, bewoog zich moeilijk en Jasper en zijn zusje waren ook niet echt vlug, zodat Jessie niet veel beter zou weten te doen dan hulpzoekend naar boven te kijken en haar te vragen of ze het konijn weer in zijn hok wilde stoppen.

Ze keek naar de lucht. Het was nog droog, maar de donkergrijze wolken die boven de flats hingen, beloofden een fikse bui. Ze zou het eerst maar doen, anders stond ze straks in de drup tussen de struiken.

'Kom, Robbie, we zullen Winkie eerst vangen. Goed aankleden.'

Ze deed Robbie een das om, pakte een wasmand en liep de trap af.

De beste manier om een konijn weer te pakken te krijgen was om een wasmand over hem heen te gooien. Dat beest was zo watervlug.

Een kwartier later zat het konijn weer in zijn hok. Het gat dat Winkie in het gazonnetje had gegraven, had ze door Robbie dicht laten gooien. Hij had het met een stralend gezicht gedaan en had nu zwarte vegen in zijn gezicht. Hij was beter. Morgen weer naar school, dacht ze.

Toen ze weer naar binnen gingen, vielen de eerste regendruppels. 'Gelukkig. Nu wordt Winkie niet nat,' zei Robbie voldaan.

Tonya schreef nog een paar regels. Zo moest het maar. Ze sloeg het document op waarin ze aan het werk was. Nu eerst het eten maar klaarmaken. Weer wortels. Een zegen dat Robbie geen moeilijke eter was en dat hij niet protesteerde tegen drie keer wortels in de week. Dat het kind niet oranje werd, was nog een wonder. Als ze nu maar eens een opdracht kreeg die meer opleverde dan het beetje waar ze nu voor werkte. Ze zuchtte. Ze gunde haar zoon zo veel meer dan hij nu kreeg. Hoewel hij er minder last van had dan zijzelf. Na een emmer wortels die ze van een verre buurman met een volkstuin had gekregen, was ze de winterwortels wel een beetje zat. Wortels. Een keer gekookt, een keer met uien als hutspot, en een keer geraspt, als salade. Je werd er wel vindingrijk van, maar wat zou het heerlijk zijn om in de supermarkt van alles in je karretje te kunnen gooien zonder op de prijs te hoeven letten. Het was een geluk dat ze zo weinig kleren had weggegooid toen ze op zichzelf was gaan wonen.

Kleren genoeg, al moest ze zich inhouden om niet te graaien in de rekken met kleding als ze in een winkel kwam. Alleen maar om te kijken, kopen was er niet bij. Een T-shirt. Meer kon ze zich niet veroorloven. Nou ja, als dat het ergste was. Jessie ging naar de voedselbank en haalde haar kleding bij de tweedehandswinkels. 'Kind, de eerste keer schaam je je rot en durf je niet om je heen te kijken, en daarna ben je dankbaar dat ze er zijn en dat je er mag komen,' had ze tegen Tonya gezegd. Ze had natuurlijk groot gelijk, maar evengoed was Tonya blij dat ze daar niet aan toe was. Nog niet, besloot ze zorgelijk.

Nog even dit interview nakijken en dan kon het weg... ze had het geld dat ze ervoor kreeg hard nodig. Ze klikte op Verzenden en sloot af. Eerst aardappels schillen, dan uien en wortels schoonmaken. Ze

zou er een beetje Italiaanse kruiden doorheen doen, dat zou een andere smaak geven. Ze pakte de gedroogde kruiden en strooide een handje over de groente. Een bouillontablet erbij en wat hamreepjes. Veel vlees was vast niet goed voor een klein kind. Morgen een potje kapucijners en dan had hij weer genoeg eiwitten binnen.

‘Kom, Robbie. We gaan een spelletje doen.’

Een paar uur later kwam Jessie Roslaar naar boven. ‘Ton, ik heb een tijd geleden al via Pieter – weet je wel, die van die flat aan de overkant – een volkstuin aangevraagd. Ik heb net bericht gekregen dat ik tweehonderd vierkante meter kan krijgen. Dat is een beetje veel voor mij alleen. Zullen we samen?’ vroeg ze. ‘In mijn eentje red ik het niet, maar met jou?’

Tonya zag de hoopvolle uitdrukking in de donkere ogen van haar benedenbuurvrouw, die haar bruine, warrige krullen naar achteren veegde en op een stoel neerzakte. Ze legde de broek van Robbie, die ze aan het herstellen was, weg. Jessies wangen glommen en ze hijgde een beetje van het trappenlopen.

‘Dan hoef je meteen niet meer iedere dag te hardlopen om op peil te blijven,’ voegde Jessie eraan toe, en ze bette haar gezicht met een tissue uit de doos die Tonya op tafel had staan. Ze dacht na of ze nog meer pluspunten voor haar buurvrouw kon noemen. ‘En het is dichtbij. Vijf minuten fietsen maar, zegt Pieter. En voor Robbie en mijn koters is het ook goed. Dan zijn ze in de buitenlucht en het is daar heel veilig voor kinderen. Alleen maar een paar sloten. En daar kun je ook water uit halen om te sproeien. Ja, graag thee.’

‘Tja.’ Tonya schoof een glazen mok over de tafel. Hier moest ze even over nadenken. ‘Wie is Pieter ook alweer? Is dat die lange man, of juist die kleine ronde van die flat? En heb jij dan ervaring met groente telen?’

Jessie schudde van nee. ‘Een boek, gewoon een boek. Daar staat alles in. Ik had er al een paar meegenomen bij Habbekrats voor drie euro omdat ik die tuin aangevraagd had. Alles wordt daar zo duidelijk in uitgelegd. Een eitje!’

‘Weet je het zeker?’ twijfelde Tonya en ze dacht aan het tuintje beneden waar niet veel meer in stond dan de voorjaarsbollen, waarvan de eerste nu al knoppen hadden. Jessie had die voor een prijke bij

het tuincentrum gekocht. Zij en Jessie hadden ze samen in de strook grond gezet die het gazonetje omlijstte, en de kinderen hadden het enig gevonden dat ze gaten mochten graven. Ze had er zelf ook plezier in gehad om combinaties te maken: paarse tulpen naast lila hyacinten en gele naast de narcisbollen. Maar het was de vraag of het uit zou pakken zoals ze het hadden bedoeld. Op een gegeven moment waren de bollen door elkaar geraakt en hadden ze maar wat gedaan. Nou ja, dat maakte niet uit. Tulpen waren altijd goed en de kleuren van bloemen vloeekten niet vlug met elkaar.

‘Veel afwisseling in groente, en we kunnen ook aardappels poten. En misschien heeft de vorige eigenaar wel een aardbeienbedje gemaakt. Er staan in ieder geval ook bessenstruiken en een pruimenboom, volgens Pieter.’ Jessie voelde Tonya’s aarzeling en wilde haar graag over de streep trekken.

Tonya keek naar de pan met wortels. Niets mis mee, maar drie keer in de week...

‘Maar red je dat wel, met je gezondheid bedoel ik, Jessie? Je hebt nogal last van je been gehad deze winter.’

Terwijl ze haar tegenwerpingen uitte, sprak het idee van een volkstuin haar wel aan. Haar grootouders hadden een moestuin achter het huis gehad, en als kind had ze er aardbeien en bessen mogen plukken.

‘Wat is de huur?’

‘Honderdvijftig euro per jaar. En dit eerste jaar maar honderd, omdat het eerste kwartaal al bijna om is. Dat maakt vijftig de man voor ons.’

‘De vrouw...’ zei Tonya afwezig.

‘Hè?’

‘De vrouw, niet de man. Vijftig euro de vrouw.’

‘Gaan we het doen? Mooi.’ Jessie keek verheugd. Ze had er in stilte wel op gerekend dat Tonya om zou gaan, maar je wist het nooit zeker. En in haar eentje zag ze zo’n tuin niet zitten. Dat spitten en wieden was ze niet gewend, maar als Tonya meedeed? Die was zo vlug en handig met veel dingen. Met haar vergeleken was zij maar een kneus. Dat kwam natuurlijk door die lamme enkel van haar. Niet dat ze nu echt gehandicapt was, maar het kwam in de buurt. Soms kon ze jaloers zijn op mensen die zich zo soepel en vlug bewogen. Dat een ongeluk zo veel invloed had op de rest van je leven. Ze had-

den het ziekenhuis aansprakelijk moeten stellen toen was gebleken dat haar enkel misschien wel niet goed was gezet. Maar het was alweer zo lang geleden. Enfin, het had geen zin om daar nog over te piekeren. Ze moest het ermee doen. Benijdend keek ze naar haar bovenbuurvrouw die haar lichtbruine haar naar achteren streek.

Tonya was lang en maakte een stevige indruk met haar rechte schouders, en ze was eerder te mager dan te dik. Bofkont dat ze was. Dan zij... Jessie keek naar haar armen in het truitje dat ze vanmorgen met tegenzin had aangetrokken. De mouwen spanden een beetje om haar bovenarmen. Ze zou er echt iets aan moeten doen, anders zou ze te zwaar worden en dat was voor haar gewrichten erg slecht. Ze moest blijven bewegen, zei de orthopeed altijd. Die volkstuin was de eerste stap in de goede richting.

‘Dan neem ik het dus aan?’ vroeg ze.

Tonya knikte. ‘Breng me straks die tuinboeken maar. Dan kijk ik die door.’

Jessie stond op. ‘Meteen,’ zei ze voortvarend. ‘En ik bel naar die lui van de volkstuin dat we het doen. Voor ze iemand anders benaderen. Loop je met me mee naar beneden, dan krijg je die boeken alvast. En ik heb al bedacht dat ik daar ook het konijn wel neer kan zetten.’

‘Dat zou ik niet doen,’ adviseerde Tonya haastig. ‘Als Winkie ontsnapt, krijgen we ruzie met alle tuinburen. En natuurlijk ontsnapt dat beest.’

‘Denk je?’ Jessie kreeg grote ogen.

‘Zeker weten. Ik ben vandaag ook al op jacht geweest.’

‘Heeft Jasper het hok weer niet goed dichtgedaan? Nee, je hebt gelijk, dat is niet handig in mijn volkstuin.’

‘Onze.’

‘Natuurlijk. Onze.’ Jessie was al op weg naar de deur. ‘Zal ik het contract op jouw of op mijn naam laten zetten?’

Alle mensen, had je voor zoiets ook al een contract nodig? ‘Op die van ons allebei,’ zei Tonya beslist.

‘Best hoor.’ Jessie wuifde even bij de buitendeur en liep de trap af. Halverwege bedacht ze zich en ze klom weer naar boven.

‘Geef die broeken van Robbie maar aan mij. Ik zal een paar lappen op de knieën zetten. Ik heb het zo voor elkaar en jij hebt er geen goede machine voor. Dan kunnen ze nog een tijdje mee.’

‘Graag,’ accepteerde Tonya en ze overhandigde dankbaar twee spijkerbroeken aan Jessie. Dat scheelde weer. Ze was niet echt handig met verstellen. Als ze eens veel geld had, kocht ze een goede naaimachine, nam ze zich voor. Heerlijk dat Jessie die klusjes voor haar wilde doen.

‘Goed. Ga ik weer.’ Jessie daalde weer af naar de begane grond met twee spijkerbroekjes over haar arm. Voor wat, hoort wat, dacht ze. Tonya zou het zwaardere werk in de tuin op moeten knappen. Of misschien was Pieter van de overkant wel bereid om een handje mee te helpen. Waarschijnlijk wel. Aardige man. Waarom waren aardige mannen bijna altijd getrouwd? Niet dat hij iets voor haar zou zijn. Hij was zeker twintig jaar ouder dan zij en vooral... erg getrouwd. En al waren getrouwde mannen met goud behangen, daar begon ze niet aan. Dan riep je de ellende over jezelf af. Nou ja, dat deed er bij Pieter niet toe. Als hij hen een beetje zou kunnen helpen, was ze al blij.

De tuin. Verse aardbeien... en aardappels, sla en sperziebonen, en er stond een pruimenboom.

Ze verheugde zich er nu al op.

Tonya haalde even later de vier tuinboeken op die Jessie had meegenomen uit de tweedekanswinkel Habbekrats, en bladerde ze door nadat ze Robbie naar bed had gebracht.

Wat zag alles er aanlokkelijk uit. Ze rekende even. Bijna april... Als ze meteen ging spitten, konden ze er nog van alles in zetten. Zelfs vroege aardappels. Voor Robbie zou het enig zijn. Ze liep naar het raam en keek uit over de kleine tuintjes van de benedenbewoners. Je zag het verschil in eigenaars. De een had er, ondanks het postzegel-formaat, toch een klein paradijs van gemaakt. Bij anderen, waaronder Jessie, was het niet veel meer dan een vierkantje gras met een border. Ze zouden ook wat snijbloemen zaaien. Dat mocht niet ontbreken. Dan hadden ze in de zomer tenminste bloemen in huis. Ze zuchtte even en keek naar de bijna uitgebloeide bos tulpen op tafel. Dat had ze nooit laten varen, hoe krap ze ook zat. Ze moest bloemen in huis hebben.

Er werd gebeld, gevolgd door een roffel op de buitendeur. Tonya liep vlug naar de deur toe. Jessie, vermoedde ze.

Jessie liet zich zonder een woord te zeggen op de bank zakken. Tonya keek naar het betrokken gezicht en klikte de waterketel aan. Narigheid met haar ex waarschijnlijk.

Ze hield een theepot omhoog. ‘Earl grey of gewone?’

‘Earl grey. Ik vermoord Jeroen nog eens,’ barstte Jessie los.

Zoals Tonya al vermoed had. ‘Want?’ vroeg ze.

‘Hij heeft de kinderen beloofd dat hij met hen naar de Efteling gaat. Samen met die lellebel en haar zoon. Jasper heeft een bloedhekel aan dat joch, en volgens mij plaagt dat kind Tina als hij de kans krijgt. De leuke uitjes zijn voor Jeroen. En ik mag blij zijn als het beetje alimentatie dat hij betaalt op tijd is.’

‘Maar hij heeft toch altijd betaald?’ Tonya had steeds van Jessie begrepen dat Jeroen daar erg trouw in was.

‘Vorige maand was hij een week te laat, en ik moest nieuwe kleren kopen voor de kinderen. Logisch, aan het eind van de winter. Ze groeien zo hard. Dat hij dat nu niet doorheeft,’ wond Jessie zich op. ‘En die Marina zal hem ook niet wijzer maken. Die kijkt wel uit.’

Tonya dacht na. Hoe moest ze hierop reageren? Niet dus. Gewoon laten uitrazen, dat scheelde weer de helft in frustratie.

‘Jij boft. Jij hebt geen ex die je op stang jaagt,’ vervolgde Jessie alsof Tonya een prijs in een loterij had gewonnen.

Nee, dat had Tonya inderdaad niet. Maar ‘geen vader’ was ook zo’n pretje niet. Laat staan: ‘vader onbekend’. Pijnlijk.

De vraag van Robbie een paar maanden geleden: ‘Waar is mijn papa?’ had haar een moment flink van haar stuk gebracht.

‘Jouw papa? Jouw papa was een soldaat. Hij was heel dapper, maar zijn auto is op een mijn gereden,’ had ze geantwoord. ‘En toen...’

‘Zoals op de televisie?’ had Robbie met grote ogen gevraagd. ‘Rijden en dan béng!’

‘Precies... zoals op de tv.’

‘En hij was heel sterk en stoer zeker? Cool!’ zei hij vol ontzag. ‘Maar wel jammer. Nou, dan kan ik dat op school tenminste tegen mijn vriendjes zeggen als ze willen weten wie mijn papa is.’ Robbie was teruggegaan naar zijn auto’s, en even later hoorde ze hoe hij een auto tegen de plint aan liet botsen, luid ‘Béng!’ riep en daarna het geluid van een brandweerauto imiteerde.

Ze was opgelucht dat Robbie tevreden had geleken met het antwoord. En het was voor het grootste deel nog waar geweest ook. Ze had alleen verzwegen dat de vader van Robbie de aanslag met de bembom overleefd had. En de ellendige rest... Ze wilde er niet aan denken.

‘Ja, ik heb geen ex. Daar heb je gelijk in.’ Ze gaf Jessie de mok thee, pakte een stuk chocolade uit de kast en hield het omhoog.

‘Puur. Dat is goed voor je stemming. Dan komen er stoffen vrij die je humeur oppeppen. Serotonine en zo. Ook goed voor je bloeddruk.’

‘Ik houd meer van melkchocola,’ zei Jessie narrig. ‘En ik ben veel te jong voor een hoge bloeddruk. Dat is iets voor mijn moeder.’

‘Tuurlijk,’ suste Tonya. ‘Ik heb ook melk.’

Ze pakte een reep melkchocolade en brak er een stuk van af. ‘Zo.’

Jessie keek met mistige ogen naar buiten. De zon ging onder en wierp haar late licht over de platte daken van de flats. ‘Jeroen is een ellendeling en die vriendin van hem is me een lor! Ze zegt dat ik zeker te veel geld aan eten besteed. Echt waar. Tina vertelde het. Daarom was ik zo dik, zei ze. Ik zou haar kunnen vermoorden en Jeroen erbij. Het enige goede dat ik aan hem heb overgehouden, zijn de kinderen. Maar daardoor kan ik niet volop werken en ook natuurlijk niet door dat ellendige been. Ik wou dat ik net zo’n baan had als jij. Lekker thuis werken en evengoed net genoeg verdienen om niet in de bijstand te zitten.’

‘Tja,’ zei Tonya. Marina leek een slang van een mens, maar Jessie was mal dat ze zich zo veel van haar aantrok. Ja, ze was een maatje te zwaar. Nou, én? Alleen voor haar enkel zou het goed zijn als ze afviel.

‘Tja,’ herhaalde ze. Wat een prettig woordje was’ tja’ toch. Altijd goed, al zei het niets.

‘De tuin,’ gooide ze het over een andere boeg. ‘Wanneer kunnen we ernaartoe? Heb je het al aan Pieter gevraagd?’

Jessies gezicht klarde op. ‘Ja, ik ben voor het eten nog naar hem toe gegaan. Daarom kwam ik ook, dat wilde ik je vertellen. We kunnen er morgen, als je tijd hebt, alvast een kijkje nemen. Hij vertelde dat de tuin die vrij is gekomen een broeikasje heeft en een soort van tuinhuisje. Dat kost misschien wel een paar centen, maar dat zal niet veel zijn, zei hij. En we kunnen zijn vriezertje krijgen.’

‘Voor hoeveel?’

‘Die vriezer krijgen we voor niets. Die zetten we bij mij in de berging. Dat huisje weet ik niet precies, maar er ging nog wel wat vanaf als we meteen betalen,’ zei Jessie.

‘Dat is dus eerst honderd euro huur,’ zei Tonya. ‘En dan natuurlijk gereedschap en zaden. Dan nog een huisje...’

‘Dat is bijna voor niets, zegt Pieter.’ Jessie wuifde met een hand.

‘Maar je zit erg krap. Toch?’ herinnerde Tonya zich. Voor honderd euro kon je behoorlijk wat groenten kopen, bedacht ze opeens.

‘Dat valt wel mee, hoor,’ zei Jessie haastig. Tonya moest nu niet terugkrabbelen. Ze had er juist zo’n zin in. Het ene tuinboek zag er nog aanlokkelijker uit dan het andere.

‘Ik schraap het wel ergens weg. We nemen ook een hoek voor bloemen. Dan hebben we altijd een bloemetje in huis. En daar houd je toch zo van? En voor kinderen is het heel goed. Ze zijn meteen buiten als we niet met vakantie kunnen dit jaar...’ Haar stem stierf weg. Vakantie zou er inderdaad niet in zitten. Weer niet.

Tonya zag hoe Jessies gezicht weer betrok. Jessie was al een paar jaar niet met vakantie geweest. ‘We moeten klompen kopen. Ook voor de kinderen. Anders takelen hun schoenen te veel af,’ zei ze vlug. ‘En in de zomer zal het heerlijk zijn op de tuin. Laten we die boeken eens doornemen. Wat vind jij dat we erin moeten zetten?’

Jessie haalde opgelucht adem. Gelukkig, het ging door. Ze even bang geweest dat Tonya zou afhaken. En zonder Tonya redde ze het niet. Zonder haar geld in elk geval niet, en ook dat werk kon ze in haar eentje niet aan. ‘Broccoli. Dat groeit telkens weer aan. En courgettes en tomaten en komkommers.’

‘En pompoenen. Laten we morgen dan eerst maar eens gaan kijken wat er staat,’ stelde Tonya voor. Haar enthousiasme keerde terug. Het werd vast heel leuk, dat gegrut in die tuin. Gelukkig dat ze nog een klein buffertje had om de huur te betalen. Ze zou Jessie het geld wel voorschieten. Tenslotte had zij een baan, al mocht die wel wat meer uren tellen. Jessie had alleen de bijstand. Nog een zegen dat ze in dit land woonden. Je zou maar in je eentje rond moeten komen als er geen voorzieningen waren. Je kinderen moesten toch eten.

‘Morgenochtend? Zullen we er dan eens rondkijken? Welke tuin is het?’

‘Ik zal Pieter aanschieten. Die wilde ons wel rondleiden. Hij vindt het nog leuk ook. Zal ik het afspreken?’ stelde Jessie voor. ‘Tien uur?’

Ze stond op en pakte een tuinboek. ‘Kijk jij die andere maar door. Deze heb ik nog niet gelezen. Tien uur morgenochtend?’

Tonya knikte. Robbie was genoeg hersteld van zijn griepje. Deze laatste dag was meer voor de gezelligheid geweest.

‘Doei dan. Ik zal eerst die broeken doen.’ En weg was Jessie.

Tony verdiepte zich die avond in de tuinboeken en kreeg er hoe langer hoe meer zin in om zelf aan de slag te gaan.

De volgende morgen fietsten ze naar het volkstuincomplex dat aan de rand van de stad lag.

Vijf minuten was wat te optimistisch geweest, maar langer dan tien minuten deden ze er niet over. Hoge haagbomen omzoomden het terrein en her en der stonden tuinhuisjes en kassen op de percelen. De bomen waren nog kaal, maar er lag al een groene waas overheen.

Een lange, al wat oudere man, gekleed in een groene overall, kwam naar hen toe en stak een modderige hand uit. ‘Ries van Galen. Ik beheer de kantine en zo. Pieter komt eraan. Hij belde net dat hij terug is van zijn ploegendienst. Ik geloof dat hij jullie alles graag wil laten zien.’ Hij lachte verstolen. ‘Maar als jullie alvast binnen willen kijken? Ik heb koffie, de groentefolders liggen hier. En pootaardappels zou ik je ook aanraden. Eerstelingen. Die doen het goed op deze grond. De mest is door de meesten al afgenomen, maar we hebben nog wel een beetje over. Kijk, daar is Pieter al.’

Tonya herkende Pieter de Bont van de keren dat ze hem op straat had gezien: een korte, brede man met het gebruinde gezicht van een buitenmens. Hij zette zijn fiets tegen de houten muur van de kantine. ‘Eerst koffie, en dan zal ik jullie alles laten zien, meiden.’

Tonya en Jessie volgden de twee mannen naar binnen door een portaaltje, waar wat gereedschap lag, naar een langwerpige ruimte, waar een houtkachel brandde. Door de vele ramen was het er licht. Er stonden tafels en stoelen op de plankenvloer, en langs de zijwand bevond zich een keukenblok. Op het aanrechtje stonden witte kopjes en er lag een pak aangebroken koekjes.

‘We rekenen een halve euro voor een kop koffie, maar vanmorgen is alles gratis. Koek is ook voor niets, want dat houden we wel over

aan de koffie.’ Ries schonk de kopjes vol en zette ze op de tafel neer. ‘Nou, dames... welkom op De Kromme Sloot.’

‘Kromme Sloot?’ vroeg Tonya. Ze keek om zich heen en zag door de ramen hoe een paar koolmeesjes door de takken van een boom vlogen en neerstreken op een tak.

‘Zo heette het hier vroeger, naar de sloot die om het complex loopt, en die naam hebben we aangehouden. Suiker?’ Ries schoof de glazen suikerpot naar hen toe.

‘Pieter moet jullie maar helpen met het mest kruien. Anders wordt het een beetje veel, meteen in het begin. Niet, Pieter? Jullie moeten nog spitten ook. Jullie voorganger heeft het onkruid niet bepaald in de hand gehouden.’

‘Welja.’ Pieter beet in een koekje en knikte geruststellen naar Tonya. Die zou het zware werk wel moeten doen, stelde hij nuchter vast. Jessie was gemakkelijk en bewoog moeizaam.

‘Het zal wel meevallen, hoor.’

‘En als er nog iets is, hoor ik het wel,’ zei Ries op de toon van de man die alles regelt. ‘Gironummer en zo geef ik jullie zo meteen wel. En nogmaals, als je vragen hebt, ik ben hier vaak. Dat is de zegen van de AOW.’

‘Fijn, komt goed,’ knikte Jessie. ‘We hebben er veel zin in, niet, Tonya?’

Even later ging Pieter hun voor over het pad dat naar hun perceel leidde. ‘Dat is het tuinhuisje, dat is het kasje. Daar zullen jullie nog veel plezier van hebben. En dit is een platte bak. Het is hoog tijd om te zaaien. Jullie tuinburen zullen blij zijn dat er iemand op komt, want die vrouw is doodsbenuwd voor onkruid, waar jullie voorganger, Buis, nu weer dol op was. Hij is zo’n... je-weet-wel, een groengoe-roe. Ik zeg tegen haar: “Mens, maak er ook lekker brandnetelthee van,” maar dat wil ze niet. Buis husselde zelfs brandnetels in zijn stampot, maar daar hield zijn eigen vrouw ook niet van. Die is hartstikke blij dat Buis ermee moet stoppen. Hij heeft het gereedschap laten staan en daar heb je mooi mazzel mee, want het is goed spul. Voor het huisje en zo hoeft hij ook niets te hebben. Hij zei: “Laat die vrouwtjes er maar blij mee zijn. Ik zou niet weten wat ik ermee moet in ons appartement. En dat gedoe op Marktplaats is helemaal niets

voor mij.” Dus...’ Vergenoegd opende hij de deur van het tuinhuisje. Buis was een beste vent. Toen Pieter hem had verteld dat een van de twee vrouwen van een minimum rond moest komen en dat de andere vrouw ook niet veel te verhapstukken had, had Buis geen geld willen hebben voor het huisje en het gereedschap.

‘Kijk, die struiken daar, dat zijn bessen. Ik geloof witte en rode. Daar staat in ieder geval een kruisbes. Daar staat een pruimenboom en dat is een aardbeienbed. Je moet daar het onkruid wel vlug weghalen, want anders overwoekert het de aardbeien.’

Tonya zag tegen de houten gevel wat doornige takken en wees ernaar. ‘Een roos?’

‘Ja. De vrouw van Buis was dol op rozen. Dat was een reden waarom hij het zo lang vol mocht houden van haar, ondanks zijn slechte rug. Maar het ging echt niet meer. Buis was manager bij een liftenfabriek en die had hij zelf ook hard nodig, want hij kon geen trap meer op. Kijk, daar loopt de sloot.’

‘De Kromme Sloot dus?’ vroeg Tonya en ze keek naar het donkere water dat langs het pad achter de tuinen liep. Ze zag een vlondertje met een stang waaraan een emmer hing.

‘Precies. Daar kun je water uit halen als het nodig is om te sproeien. In het huisje is trouwens ook water en elektriciteit, maar dat water moet je niet gebruiken om te sproeien. Dat wordt te duur en het slootwater is beter. We zijn van alle gemakken voorzien hier.’

Tonya keek rond over het stuk grond en glimlachte. ‘Ik begin vanmiddag meteen met spitten,’ zei ze.

‘Koop nu eerst klompen,’ sputterde Jessie en ze keek beducht naar het onkruid op het land. Het leek toch behoorlijk veel werk. Mest spreiden, spitten...

‘Pieter? We moeten toch eerst klompen hebben, anders gaan je schoenen eraan?’

‘Dat zou ik wel doen, hoewel ik meestal mijn oude schoenen gebruik.’ Pieter keek keurend naar de schoenen van de beide vrouwen. De schoenen van Tonya hadden vast een lieve duit gekost, dat kon je zo zien. Te goed voor de tuin.

‘Het gaat regenen.’ Jessie stak haar hand naar voren, waar inderdaad een paar regendruppels op vielen. ‘En de kinderen hebben vrij. Het is woensdag.’

‘Goed dan,’ gaf Tonya toe. Ze zou vanmiddag de stad in gaan. Ze zou Robbie wel meenemen, dan kon ze ook meteen voor hem klompjes kopen.

‘Dan ga ik vanmiddag eerst eens kijken bij Habbekrats. Wie weet hebben ze daar geschikte schoenen voor de tuin.’ Jessie was niet van plan daar veel geld voor uit te geven. ‘Dat komt allemaal dik in orde, Pieter. Nog even de zadenlijsten meenemen, en dan gaan we.’ Ze sloeg het pad naar de uitgang in en Tonya en Pieter volgden.